

Κύριε Πρόεδρε, αξιότιμοι Κύριοι Βουλευτές, Κυρίες και Κύριοι, καλημέρα σε όλους.

Είναι πραγματικά χαρά μου να βρίσκομαι σήμερα μεταξύ σας. Και αυτό για διάφορους λόγους.

Πρώτα από όλα είναι χαρά μου να συμμετέχω σε μία εκδήλωση που οργανώνει ο ΣΑΤΕ - και θα ήθελα να ευχαριστήσω από καρδιάς τον ΣΑΤΕ για την πρόσκληση που μου απηύθυνε. Γνωρίζω καλά και παρακολουθώ εδώ και πολλά χρόνια τη δράση του ΣΑΤΕ, τον οποίο και θεωρώ μία από τις πλέον δυναμικές και δραστήριες οργανώσεις οικονομικών φορέων στη χώρα, μία πραγματική πρόσθετη αξία για όλους εμάς που έχουμε ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και, ειδικότερα, των δημοσίων έργων. Κάποιες φορές που τ'αφεντικά μου με ρώτησαν ποιος είναι αυτός ο ΣΑΤΕ που θα πας να μιλήσεις, τους παρέπεμψα απλά στην ιστοσελίδα του η οποία είναι ένα άριστο παράδειγμα του πως ένας τέτοιος φορέας πρέπει να δρα, κρατώντας τα μέλη του και τους ενδιαφερόμενους τρίτους πάντα ενήμερους για το τι κάνει.

Είναι επίσης χαρά μου διότι είναι ίσως μία από τις πρώτες φορές εδώ και χρόνια που κάποιος που εργάζεται στην Επιτροπή συμμετέχει σε τέτοια εκδήλωση απλά με αυτήν του την ιδιότητα και όχι με την ιδιότητα ενός εργαζόμενου στο εν τρίτο της τρόικα ή σε έναν από τους τρεις θεσμούς του τελευταίου μνημονίου. Κυρίες και Κύριοι, σας διαβεβαιώ ότι όλοι εμείς που εργαζόμαστε στην Επιτροπή και πέραν του δεδομένου εθνικού μας ενδιαφέροντος, είμαστε από τους πιο ευχαριστημένους με την λήξη του τελευταίου μνημονίου, καθώς μπορούμε πια να βάλουμε τη συνεργασία μας με τη χώρα σε διαφορετικές βάσεις - θα κάνω σχετική αναφορά λίγο μετά.

Είναι χαρά μου διότι η σημερινή εκδήλωση αναφέρεται και αφορά στη συμπλήρωση δύο χρόνων από την υιοθέτηση των Ν.4412 και 4413/16, οι οποίοι προσάρμοσαν την ελληνική νομοθεσία στην τελευταία γενιά των ευρωπαϊκών οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις. Και χαίρομαι ιδιαίτερα και αισθάνομαι περηφάνεια στην υπηρεσία μου όταν διαπιστώνω ότι η Ελλάδα είναι η χώρα που επέτυχε μία εξαιρετικά ποιοτική και πλήρη μεταφορά των οδηγιών στο εθνικό της δίκαιο, την ώρα που άλλες χώρες και δεν θα πω ονόματα παρουσιάζουν προβλήματα στην μεταφορά αυτή. Και μην αμφιβάλετε ούτε λεπτό για το πόσο υπερήφανοι πρέπει να αισθανόμαστε για τα βήματα που έχει κάνει η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια όσον αφορά και άλλες πτυχές πέραν της μεταφοράς των οδηγιών, όπως οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις ή η αποτελεσματική και έγκαιρη προδικαστική προστασία. Θα πρέπει να εξάρω τον σημαντικό ρόλο που έπαιξαν στη διαδικασία αυτή τα συναρμόδια υπουργεία και υπηρεσίες, η ΕΑΑΔΗΣΥ, οι δικαστικές αρχές καθώς επίσης και οι διάφοροι επαγγελματικοί φορείς.

Και τέλος, είναι χαρά μου να απευθύνομαι σε ένα ακροατήριο αποτελούμενο από πραγματικούς εργάτες, εκπροσώπους επιχειρήσεων του ευρύτερου κατασκευαστικού τομέα, ενός κεντρικού τομέα οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα και πανευρωπαϊκά, ακόμα και αυτά τα δύσκολα χρόνια της κρίσης, η δράση του οποίου είναι ή μπορεί ή πρέπει να είναι καταλυτική για την οικονομική ανάπτυξη.

Κυρίες και Κύριοι, οι φίλοι του ΣΑΤΕ με κάλεσαν να κάνω μία σύντομη παρέμβαση σχετικά με το ευρωπαϊκό κεκτημένο στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

Οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις υπάρχουν από το 1971, που τις κάνει ένα από τα μακροβιότερα κομμάτια ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Στα 45 τόσα χρόνια που μεσολάβησαν μέχρι σήμερα, οι οδηγίες αυτές τροποποιήθηκαν αρκετές φορές, με τη τελευταία γενιά τους να έχει υιοθετηθεί το 2014. Σε κάθε τέτοια τροποποίηση, το ζητούμενο ήταν πάντα τριπλό: πρώτον, να ληφθούν υπόψη η εξέλιξη στην τεχνολογία και την επιστήμη αλλά και στον τρόπο που αγοράζουν

υπηρεσίες ή αγαθά οι δημόσιοι φορείς. Δεύτερον, να διορθωθούν λάθη ή να καλυφθούν κενά στην ερμηνεία και εφαρμογή των προγενέστερων οδηγιών, με την πολύτιμη συμβολή της νομολογίας των δικαστηρίων. Και, τρίτον, να ανανεωθούν οι βασικές στρατηγικές στοχεύσεις των Οδηγιών λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της κάθε εποχής (για παράδειγμα, οι πράσινες συμβάσεις δεν ήταν, κατ' ανάγκη, στην πρώτη γραμμή των προτεραιοτήτων 10 ή 20 χρόνια πριν). Έχοντας πίσω μας τέσσερις κυρίως γενιές οδηγιών, μπορούμε να πούμε ότι οι το ευρωπαϊκό καθεστώς δημοσίων συμβάσεων έχει σε μεγάλο βαθμό ωριμάσει, παράγοντας σταθερά τα αποτελέσματα στα οποία αποσκοπούσε από την πρώτη στιγμή.

Κάθε φορά που ερχόμαστε σε επαφή, ως εφαρμοστές των οδηγιών ή ως υφιστάμενοι την εφαρμογή τους, κάθε φορά που συζητάμε για τις οδηγίες, πρέπει να έχουμε στο πίσω μέρος του κεφαλιού μας μία βασική αρχή. Οι οδηγίες, στην πράξη, συντονίζουν τα εθνικά συστήματα δημοσίων συμβάσεων, χωρίς να τα εναρμονίζουν πλήρως. Οι οδηγίες δεν ρυθμίζουν εξαντλητικά όλες τις πτυχές της διαδικασίας ανάθεσης και εκτέλεσης μία δημόσιας σύμβασης, αλλά αντίθετα θέτουν τις δεσμευτικές κοινές συνιστάμενες στις οποίες συμφωνεί ο Ευρωπαϊκός νομοθέτης (το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο) ότι θα πρέπει να εφαρμοστούν ομοιόμορφα σε όλα τα Κράτη Μέλη, αφήνοντας μεγαλύτερη ή μικρότερη ευχέρεια στα Κράτη Μέλη να ρυθμίσουν σε εθνικό επίπεδο και σε λεπτομέρειες εκείνες τις πτυχές στις οποίες καθένα έχει τις ιδιαιτερότητές τους, τις ευαισθησίες τους, τις δικές του νομικές, οικονομικές κοινωνικές παραδόσεις που πρέπει να λάβει υπόψη. Παράδειγμα για το πρώτο είναι οι κοινές προθεσμίες για την υποβολή των προσφορών, παράδειγμα για το δεύτερο είναι οι ΑΧΠ (όπου υπάρχει μία βασική ρύθμιση) και οι εγγυητικές (όπου δεν υπάρχει καμία ρύθμιση).

Κυρίες και κύριοι, ήδη ξεκινήσαμε τη συζήτηση σήμερα για το αν η μεταφορά των οδηγιών στο Ελληνικό δίκαιο ήταν η καλύτερη δυνατή και σε ποιά σημεία χρειάζεται να συνεχίσουμε την προσπάθεια. Και σίγουρα δεν θα είμαι εγώ αυτός που θα ισχυριστεί ότι ο Νόμος 4412/16 είναι ο τελειότερος νόμος που φτιάχτηκε ποτέ. Αλλά πάλι, ποιός μπορεί να μου βρει έναν νόμο που υιοθετήθηκε στην ελληνική Βουλή ή μια οδηγία που υιοθετήθηκε στις Βρυξέλλες η οποία είναι, από γεννήσεώς της, τέλεια; Η νομοθεσία, Κυρίες και Κύριοι, είναι μία ζωντανή έννοια, εκφράζει τις καλύτερες προθέσεις των κοινοβουλευτικών πλειοψηφιών που τις υιοθετούν κατά το χρόνο που τις υιοθετούν και είναι εξ ορισμού ανοιχτές στην βελτίωσή τους, στη βάση των εξελισσόμενων αναγκών, της κοινωνικής ωρίμασης, της οικονομικής πραγματικότητας της κάθε χώρας. Αυτά που σας έλεγα νωρίτερα για τις ευρωπαϊκές οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις είναι το καλύτερο παράδειγμα για αυτό που μόλις ανέφερα. Το απόλυτα ζητούμενο σε μία κοινωνία είναι να υπάρχει ένας μόνιμος ανοιχτός, περιεκτικός και προσβάσιμος διάλογος μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, δημοσίων και επαγγελματικών, μέσω του οποίου θα εντοπίζονται τα προβλήματα ή τα κενά, θα προτείνονται λύσεις, θα αξιολογούνται οι δυνατότητες και θα προωθούνται οι αναγκαίες αλλαγές και συμπληρώσεις. Και σε αυτό θα πρέπει να επικεντρωθούμε όλοι οι συμμετέχοντες σήμερα, τα πολιτικά κόμματα, η κυβέρνηση, οι ανεξάρτητες αρχές, οι εκπροσωπούμενοι επαγγελματικοί φορείς, αν θέλουμε να φτάσουμε μια μέρα σε ένα βέλτιστο σύστημα δημοσίων συμβάσεων.

Πως μπορεί να βοηθήσει εδώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κυρίες και Κύριοι, έχοντας φτάσει σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο ωρίμανσης του νομικού καθεστώτος που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ιδιαίτερα μετά την υιοθέτηση το 2014 της τελευταίας γενιάς οδηγιών, η Επιτροπή έκανε, τέτοια εποχή πέρσι, την στρατηγική επιλογή να επικεντρωθεί στο πως τα Κράτη Μέλη θα χρησιμοποιήσουν έξυπνα το υφιστάμενο καθεστώς προκειμένου να εξυπηρετήσουν πιο στρατηγικές επιδιώξεις προς όφελος της οικονομίας, ιδιαίτερα σε αυτές τις εποχές που οι κρατικοί προϋπολογισμοί συρρικνώνονται, αλλά και προς όφελος του κοινού καλού - μην ξεχνάμε ότι η

πετυχημένη δημόσια σύμβαση είναι αυτή που θα παράσχει στον απλό φορολογούμενο πολίτη το ποιοτικό έργο, προμήθεια ή υπηρεσία στην καλύτερη δυνατή τιμή. Το ζητούμενο είναι η καλύτερη δυνατή χρήση μέχρι και του τελευταίου ευρώ που διατίθεται για τις συμβάσεις του δημοσίου, όχι μόνο για να φτιάξουμε μία καλή γέφυρα ή να αγοράσουμε ένα καλό φωτοτυπικό, αλλά παράλληλα για να στηρίξουμε την καινοτομία, να βοηθήσουμε τον αγώνα για το περιβάλλον με αειφόρα κριτήρια στην ανάθεση συμβάσεων, να στηρίξουμε ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες συμπολιτών μας με τη χρήση κοινωνικών κριτηρίων. Βασικές συνιστάμενες αυτής της στρατηγικής προσέγγισης είναι ακόμα η πλήρης και πολύ-επίπεδη επαγγελματική κατάρτιση των υπαλλήλων που διεκπεραιώνουν τις διαδικασίες ανάθεσης και την παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων, οι δράσεις καταπολέμησης της διαφθοράς, η προώθηση της εξωστρέφειας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων με μία εμπορική πολιτική ανοίγματος των αγορών, η περαιτέρω ενδυνάμωση των ηλεκτρονικών διαδικασιών ανάθεσης και παρακολούθησης της σύμβασης και η προώθηση των συμβάσεων πλαίσιο, όπου γνωρίζουμε ότι θα παράξουν σημαντική εξοικονόμηση κόστους για το δημόσιο.

Προς αυτή την κατεύθυνση η Επιτροπή επιδιώκει να συνάψει με όλα τα Κράτη Μέλη, συμπεριλαμβανόμενης και της Ελλάδας, μία στρατηγική συνεργασία, μία εταιρική σχέση για την επιδίωξη των στόχων αυτών. Και όταν αναφέρομαι σε εταιρική σχέση, μην πάει το μυαλό σας στο πρόσφατο παρελθόν. Στην σχέση αυτή η Ελλάδα θα είναι στη θέση του οδηγού, κρίνοντας τι είναι καλό για τη χώρα μέσα στα υφιστάμενα πλαίσια και επιλέγοντας τους τρόπους με τους οποίους θα φθάσουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα, σ' αυτό το βέλτιστο σύστημα δημοσίων συμβάσεων που σας έλεγα πριν. Αυτό το οποίο θα επιδιώξουμε, ως Επιτροπή, είναι να συμφωνήσουμε στις πολιτικές προτεραιότητες που θα πρέπει να επιδιωχθούν και στα μέσα με τα οποία θα φθάσουμε στην υλοποίησή τους, κυρίως εγκαθιδρύοντας μόνιμους διαύλους επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων. Αυτό που μπορώ να σας υποσχεθώ είναι ότι η Επιτροπή είναι απόλυτα προσηλωμένη στο ζητούμενο αυτό, παρέχοντας την συνεργασία της, τη τεχνογνωσία, την εμπειρία από άλλα Κράτη Μέλη, δίνοντας την ευκαιρία στη χώρα να αντλήσει τις βέλτιστες πρακτικές εκεί όπου υπάρχουν και, γιατί όχι, να εξάγει τις βέλτιστες πρακτικές που η ίδια έχει επιτύχει να διαμορφώσει σε άλλες χώρες της ΕΕ.

Τελειώνω με μία έκκληση και πρόκληση ταυτόχρονα. Κυρίες και κύριοι, όσο τέλεια και αν φτιάξουμε τους νόμους, όσο ολοκληρωμένα και αν αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις της εποχής στο τομέα των δημοσίων συμβάσεων, όσα ωραία και να σας τα λένε ομιλητές σαν και μένα, αν όλοι εσείς, κυβερνώντες και κυβερνώμενοι, δεν αισθανθείτε ιδιοκτήτες αυτών των αλλαγών, δεν συμμετάσχετε ενεργά στην κοινή προσπάθεια να βελτιστοποιήσουμε το σύστημα με το οποίο, σε τελική ανάλυση, ξοδεύουμε τα λεφτά του κοσμάκη προς όφελός του, όλοι οι νόμοι και όλα τα συστήματα που θα θέσουμε σε εφαρμογή δεν θα αποδώσουν αυτά τα οποία μπορούν και πρέπει να αποδώσουν. Δεκάδες τα παραδείγματα: τι να κάνω την εκπαίδευση και εξειδίκευση του προσωπικού όταν, πολύ συχνά, οι υπηρεσίες είναι υποστελεχωμένες και ζητούμε από τους υπαλλήλους να υπερβάλουν εαυτόν, με συνέπεια τις διαδικασίες να τις θεωρούν ως υπηρεσιακό βαρίδι; Τι να κάνω τα ηλεκτρονικά συστήματα όταν, αντί να αδράξουμε τα πλεονεκτήματά τους, παραπονιόμαστε προτιμώντας να υποβάλουμε τα χαρτοκιβώτια με τις δεκάδες ντοσιέ της προσφοράς; Ως Επιτροπή, θα κρατήσουμε ευήκοον ους, όχι μόνο στους θεσμικούς μας συνομιλητές, αλλά και στους ενδιαφερόμενους φορείς της αγοράς των δημοσίων συμβάσεων, από τους οποίους αντλούμε εξαιρετικής σημασίας μηνύματα για το ποιές είναι οι ανάγκες της αγοράς, των χρηστών του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων. Με τον ΣΑΤΕ έχουμε κάνει ήδη μία αρχή, σκοπεύουμε δε να επιδιώξουμε το ίδιο με τους υπολοίπους εγνωσμένους φορείς, το ΤΕΕ, τον ΣΕΓΜ, τον ΣΤΕΑΤ, το ΕΒΕΑ αλλά και την τοπική αυτοδιοίκηση, την ΚΕΔΕ, την ΕΝΠΕ κλπ.

Είμαι στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε ερωτήσεις ή σχόλια στη συνέχεια. Προς το παρόν, σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και σας εύχομαι καλή συνέχεια στις εργασίες της ημερίδας αυτής.
